

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVIII.

V Ljubljani, v soboto, dne 27. aprila 1935.

Štev. 48

Vsodržavno gospodarsko konferenca treba sklicati

Cez dober mesec se sestane nova narodna skupščina, katere prva naloga bo, da izglasuje v duhu nove gospodarske in finančne politike sedanje vlade novi proračun. Pred meseci začeta nova gospodarska in finančna politika pa je izdelana šele v prvih splošnih obrisih, dočim je v vseh podrobnostih še čisto neizdelana. Namen nove gospodarske politike je sicer, da omogoči za Jugoslavijo primerno načrtno gospodarstvo, kakšno pa naj bo to načrtno gospodarstvo je v podrobnostih še čisto neznan in deloma niti načelno ugotovljeno.

Jasno je, da nova skupščina načrta za takšno novo gospodarstvo ne bo izdelala, temveč v najboljšem primeru le odločala o tem načrtu in v njegovem duhu izdajala zakone. Zato je potrebno, da kdo drugi poskrbi za izdelavo tega načrta in za njegove načelne smernice, ker drugače bo tudi načrt novega gospodarstva ostal le po božna želja. Če bi imeli gospodarski svet, ki bi ga po zakonu in po ustavi morali imeti, potem bi bil edino ta gospodarski svet kompetenten in poklican, da izdela ta načrt. Toda, gospodarskega sveta nimamo in zato je potrebno, da se ustvari vsaj za silo nadomestilo za ta svet. In nekakšno nadomestilo za ta svet bi mogla biti vsedržavna gospodarska konferenca, ki bi se udeležili vsi naši vidnejši gospodarski delavci in na kateri bi bile zastopane vse naše pomembnejše gospodarske ustanove. Na ta način bi imela vsedržavna gospodarska konferenca tudi potrebno avtoriteto, da bi se njeni sklepi upoštevali in da bi potem dobila tudi vsa naša gospodarska politika svojo določeno smer. Na drugi strani pa bi bilo tudi doseženo, da bi bilo bodoče zakonodajno delo parlamenta v skladu s potrebami gospodarstva in s tem tudi njemu v pomoč.

Seveda pa je potrebno, da bi bila takšna vsedržavna gospodarska konferenca tudi do bro in temeljito pripravljena, da bi bil njen dnevni red jasno določen in da bi bili referati tudi pokrajinsko tako razdeljeni, da bi v resnici bili upoštevani posebni gospodarski interesi vseh pokrajin. Material, ki bi ga morala obdelati vsedržavna gospodarska konferenca, bi bil seveda ogromen, vendar pa to ne more in ne sme biti vzrok proti sklicanju te konference. Kajti ta material čim dalje bolj raste, čim bolj se odlašča reševanje tega materiala. Enkrat pa je z reševanjem le treba začeti.

Pri vsej ogromnosti tega materiala pa vendarle ni ta material nerešljiv, ker so naše zbornice in druge naše gospodarske ter strokovne organizacije mnogo tega materiala že zbrale in ga tudi predelale. Zato morejo te organizacije takoj nuditi vsaj za prvo silo ves potreben material in treba je samo njim prepustiti organizacijo vsedržavne gospodarske konference in njen uspeh je zagotovljen. Tehnično so torej dan vsi pogoji za uspeh te konference in treba je le še poskrbeti, da bo imela tudi zadostno avtoriteto, pa se bo blagodejni učinek konference takoj pokazal za vse naše gospodarstvo.

Kajti skrajni čas je že enkrat, da ve vsak podjetnik in vsak gospodar, kako se bo v bodoče razvijala državna gospodarska in finančna politika, ker je drugače vsaka zanesljiva kalkulacija nemogoča. Če te ni, pa tudi ne more oživeti volja za investicije in podjetniški duh v ljudeh se ne more razviti. Strah pred negotovimi bodočimi ukrepi odločujočih krogov je danes ena najmočnejših ovir za razmah zasebne iniciative. Treba dati ljudem že enkrat gotovost, da bodo vedeli za smer in za načela naše bodoče gospodarske politike, da bodo mogli računati.

V ta namen pa je potreben najprej načelni okvir bodočega gospodarskega programa, nato pa tudi do podrobnosti izdelan načrt, kako se naj ta program izvaja. Za vse obvezen mora postati ta načrt, da

bo že enkrat konec onega nesrečnega kolebanja in nihanja naše gospodarske politike iz enega ekstrema v drug. Edini forum, ki bi smel s pravico sklepati o tem programu, bi bila predlagana vsedržavna gospodarska konferenca, ki se je v drugih državah že sijajno obnesla in ki gotovo tudi v Jugoslaviji ne bo razočarala. Građiva

je pripravljenega dovolj, tudi napak je bilo storjenih že dovolj, da imamo že kar bogate izkušnje in treba je samo še nekaj dobre volje, da začnemo pravilno delati za napredek našega gospodarstva.

V čem pa naj bo to pravilno delo, o tem pa naj gre beseda vsedržavni gospodarski konferenci, ki jo je treba sklicati čimprej.

Izvoz sadja v Nemčijo

Referat zborničnega svetnika Milka Senčarja na zadnji plenarni seji Zbornice za TOI

Že lani sem opozoril zbornico na težkoče, ki so se bile pojavile pri izvozu našega sadja v inozemstvo ter sem zato predlagal, naj bi se za prihodnjo sezono pravočasno poskrbelo vse, da se letos ne pojavijo zopet takšne neprilike, kakor smo jih doživeli lansko leto, ko smo zbog raznih administrativnih napak zamudili najvažnejšo sezono dobrih cen za zgodnje sadje.

Naša lanska izvozna bilanca je naravnost žalostna. Od celotnega izvoza jabolk v zabojih v višini 767 ton je šlo v Nemčijo samo 155 ton in od jabolk brez zaboja pa od 4506 samo 123 ton. Kakor znano, sta obe delegaciji, jugoslovanska in nemška, zasedale pretekli mesec v Monakovem, da uredita težkoče, ki se pojavljajo radi finansiranja našega izvoza v Nemčijo in zaradi zastoja kliringa. Vprašanje regulacije izvoza sadja za bodočo sezono pa je pri tem ostalo odprto. Stopil sem v stik z glavnimi eksporterji sadja v mariborskem okrožju in v naslednjem podajam konkretno predloge, kaj je treba ukreniti, da se naš izvoz sadja pravočasno uredi in zaščiti ter da se ne ponove lanske napake.

Naslednje je treba storiti:

1. Prizad naj skliče čimprej, toda pravočasno eksperte iz Dravske banovine k pogajanju v Beograd, da se sporazumno sestavijo konkretni predlogi in minimalne zahteve sadnih eksporterjev, odnosno sadnih producentov glede izvoza. Eksporterji zahtevajo:

2. Popolno odpravo obveznega pakiranja v zaboje, kakor velja to za izvoz v druge države.

3. Izvoz sadja mora biti izključno v rokav legitimnih in kvalificiranih izvoznikov sadja, ki v vsakem oziru jamčijo za točen prevzem in tudi plačilo blaga producentom.

4. Nakup in izvoz sadja se mora vršiti po borznih uzancih, ki se naj takoj analogno inozemskim sadnim borzom sestavijo in registrirajo. Sedež borze naj bo v Mariboru. Izvoznik sadja mora biti član borze.

5. Prizad mora pravočasno z Narodno banko mobilizirati potrebni kapital za financiranje izvoza. Eskontiranje naj se vrši tako kakor pri eksportu koruze, po 3%.

6. Na podlagi statističnih podatkov in števil v prejšnjih letih izvršenega izvoza zahtevajo sadni trgovci in producenti, da se dodeli 80% vsega izvoznega kontingenta jabolk naše države Dravski banovini, ker je ta zahteva upravičena in utemeljena. Kontingent za Jugoslavijo mora Nemčija zvišati na ono višino, da dobi Dravska banovina najmanj kontingenta 3000 vagonov namiznih jabolk in 2000 vagonov jabolk za prešanje.

7. V dosegu tega se mora Nemčiji priznati in zagotoviti ustrezajoča kompenzacija pri uvozu industrijskih predmetov v našo državo. Importerju se mora za prevzem kompenzacije ob potrebi dovoliti rok cellega poslovnega leta. Za ta čas pa mora Narodna banka zagotoviti izvoznikom potrebni kredit. (tber-brückungskredit).

8. Sadje v Nemčijo naj se izvažja skozi vse obmejne postaje Nemčije.

9. Da se rano sadje kar najhitreje po možnosti med prvimi spravi na trg — mora krajevna vlada pogodbo z Nemčijo najpozneje do konca junija skleniti, da se brezpogojno prepreči zamuda pravega časa izvoza, kakor je to bilo lansko leto.

10. Delegira naj se v Nemčijo k pogajanju zastopnik Dravske banovine zaradi specialnih razmer v sadni produkciji ter izvoza sadja iz Dravske banovine.

11. Odjemalci-importerji naj dobijo v Nemčiji devizna dovoljenja takoj, in sicer tako, da morejo protivrednost položiti najpozneje v 8 dneh po vložitvi prošnje.

V največjo korist naših eksporterjev bi bilo, ako bi se nemškim importerjem izdalo devizno dovoljenje že na podlagi zaključnega lista.

12. Kontingentne listine (Kontingentschein, Verzollungsbesätigung) naj bodo v Beogradu najpozneje do 15. julija 1935, ker se prve odpreme ranega sadja začnejo že začetkom avgusta.

Vse te predloge je plenum Zbornice soglasno sprejel.

Nova uredba o strokovnih nadaljevalnih šolah

Uredba naj velja šele za šolsko leto 1936/37.

V »Službenem listu« z dne 27. februarja je bila objavljena uredba o organizaciji, učnem načrtu, strokovni naobrazbi učiteljev in uporabi šolskih knjig na strokovno nadaljevalnih šolah. O tej uredbi so obširno razpravljala tako razna trgovska združenja, zlasti ljubljansko, ko tudi ljubljanska sekcija UJU.

Tekom teh razprav so se pokazali razni nedostatki uredbe, ki bi zelo ovirali uspešen razvoj strokovnega šolstva in so se zato predlagale od prizadetih strokovnih organizacij razne s tehničnimi razlogi podprte izpremembe. Predvsem pa se je izkazalo, da je čisto nemogoče, da bi izdana naredba stopila v veljavo že v prihodnjem šolskem letu 1935/36. Učitelstvo strokovnih šol utemeljuje potrebo odložitve uve-

lavljenja te uredbe za eno leto iz teh razlogov:

1. Iz šolskega razloga. Nova uredba navaja novo razporeditev predmetov in ur, ki pa ni izvedljiva, ker še ni izdelan novi učni načrt. Zato je potrebno, da se predpišejo najprej novi učni načrti in šele potem more stopiti nova uredba v veljavo.

2. Zaradi vzdrževanja teh šol. Nova uredba nalaga nove izdatke za vzdrževanje strokovno-nadaljevalnih šol. Za te izdatke bi morale skrbeti občine in banovine, ki pa so s svojimi proračuni za l. 1935/36, te izdatke že določile. Če bi stopila nova uredba v veljavo že to leto, potem pač občine in banovine ne bi imele onih sredstev, ki jih zahteva za vzdrževanje teh šol nova uredba. Zato je potrebno, da naj-

prej občine in banovine vnesejo potrebne zneske v svoje proračune in šele potem je finančno mogoče, da stopi nova uredba v veljavo.

3. Zaradi nujnih reform, ki jih je potrebna uredba. Uredba ima več nedostatkov in zato naj se ti najprej odpravijo in šele potem naj stopi nova uredba v veljavo, ker bo šele potem res docela ustregla svojemu namenu. Tako ne zadovoljujejo predpisi glede prednaobrazbe učencev, ker se po novi uredbi dovoljuje vstop na strokovno nadaljevalne šole tudi učencem, ki zaradi svoje nezadostne naobrazbe ne bi sledili pouku. Tudi glede učne dobe učencev, glede ponavljanih izpitov ter glede namestitve učiteljstva so potrebne razne izpremembe uredbe.

Prav tako pa zahteva tudi trgovstvo nekatere izpremembe v uredbi. Zlasti smatra trgovstvo za potrebno, da se krajevne potrebe bolj upoštevajo. Tudi pri učnem načrtu naj se ozira na te krajevne potrebe. Mesto po uredbi določenih 9 tedenskih ur naj se določi učni načrt na 10 tedenskih ur, kakor je to že dolgo uvedeno na ljubljanski trgovsko-nadaljevalni šoli. Tudi določba glede trajanja pouka od 8 do 18 ne ustreza našim razmeram in zato naj ostane pri sedanjem običaju, da traja pouk od 14 do 19. Šolsko leto naj nadalje traja 10 mesecev in ne samo 9, konec prvega tečaja pa naj bo koncem januarja in ne že koncem decembra. Zlasti pa trgovstvo želi, da bi bil strokovnjak na čim višji stopnji in zato mora vztrajati na svoji zahtevi, da se zahteva višja prednaobrazba učencev, kakor pa jo določa uredba. Končno želi ljubljansko trgovstvo tudi, da banska uprava odredi, da je obisk trgovsko-nadaljevalne šole obvezen za vse trgovske učence in učenke mesta Ljubljane.

Kakor je že iz teh navedb razvidno, priporočata trgovstvo ko učitelstvo samo izpremembe, ki so vseskozi utemeljene in od katerih je dober razvoj strokovno-nadaljevalnih šol neposredno odvisen. Zato upamo, da bodo njih predlogi v polni meri upoštevani in da bo uveljavljenje uredbe za eno leto odloženo, v tem času pa uredba izboljšana tako, da se bo v resnici moglo strok. nadalj. šolstvo čim bolj ravniti.

Pocenitev našega letalskega prometa

Koncem aprila se s pričetkom letalske dobe otvorijo pri nas nove proge Beograd — Sarajevo in zveza z Bitoljem, ostanejo pa stare proge Beograd — Zagreb — Dunaj, Beograd — Skoplje, Zagreb — Sušak, Ljubljana — Sušak.

Iz Zagreba odhaja avion vsak dan ob 9 uri 15 čez Borovo in dospe ob 11.35 v Beograd. Odtam odleti ob 14.20 in dospe v Zagreb ob 16.45. — V Gradec odpotuje ob 17. uri, dospe ob 17.50 in nadaljuje do Dunaja, kamor prileti ob 19. uri. — Na Sušak odleti iz Zagreba prvi ob 9.20 in je tam ob 10.15, drugi ob 17.05 in je tam ob 18. uri. Iz Sušaka odleti prvi ob 7.25, drugi ob 13.05 ter dospeta v Zagreb ob 8.20, odnosno ob 14. uri.

Cene vozovnic so na teh progah znatno znižane. Iz Beograda v Zagreb se plača 350 Din (prej 440), iz Zagreba na Sušak 200 (250). Razen navedenih dveh veljajo še naslednje nove cene: Beograd — Borovo 150, Borovo — Zagreb 250, Zagreb — Gradec 320, Beograd — Dunaj 950, Zagreb — Dunaj 600, Beograd — Niš 180, Niš — Skoplje 160, Beograd — Skoplje 300, Skoplje — Bitolj 130 (nova proga), Bitolj — Solun 150, Skoplje — Solun 250, Beograd — Sarajevo 250, Sušak — Ljubljana 200 Din.

Mnogo zanimanja je za progo, ki jo bo uvedla Českoslovaška z amibijskim avionom (tudi za pristanek na vodi) med Prago in Sušakom. Nosil bo do 10 potnikov in opravi progo Praga — Bratislava — Zagreb — Sušak v 305 minutah. Prvi prilete z njim predstavnik Československe statni aerolini je inž. Stošes, šef oddelka družbe dr. Roušik in pilot Brabanec. To bo tretja zračna zagreška zveza s Sušakom.

Dr. Cvetko Gregorič, gen. tajnik Centrale industrijskih korporacij:

Razvoj naše tekstilne industrije

v zadnjih desetih letih po podatkih naše statistike o zunanji trgovini

Splošni pregled vsega tekstilnega uvoza

Naslednja tabela nam kaže, koliko je leta 1925., odnosno 1934. od skupnega uvoza tekstilnega blaga (sirovin, prediva in gotovih izdelkov) prišlo na posamezne vrste tekstilnih materij:

	1. 1925.	1. 1934.
sirovin	80,5 milijon. kg	2109 milijon. Din
prediva	0,3	183
gotovih izdelkov	6,9	852
konoplja, lan, juta in druga rastl. vlakna	10,8	249
skupaj	48,3	3392

	1. 1925.	1. 1934.
sirovin	84,8 milijon. kg	811 milijon. Din
prediva	2	102
gotovih izdelkov	5,1	324
konoplja, lan, juta in druga rastl. vlakna	6,2	75
skupaj	50,1	1372

Do danes smo torej v l. 1925. uvozili tekstilnega materiala vseh vrst v količini 48,3 milijona kg in v vrednosti 3392 milijonov dinarjev, je znašal uvoz l. 1934. po količini 50,1 milijona kg, po vrednosti pa le 1372 milijonov dinarjev. Čeprav smo l. 1934. uvozili za 1,8 milijona kg blaga več, smo kljub temu plačali tujini l. 1934. za uvožen blago 2020 milijonov dinarjev manj. Sicer je res da uspeh dosežen deloma zaradi splošnega padca cen, toda v glavnem je bil dosežen šibko razvoja naše tekstilne industrije, ki nam omogoča, da mesto dragih gotovih izdelkov uvažamo v večji meri cenene sirovine in polfabrikate, ki se potem doma predelujejo v gotove izdelke.

V tem pogledu je posebno poučna naslednja tabela, ki nam kaže odnos med uvozom tekstilnih sirovin, polfabrikatov in gotovih izdelkov vseh vrst tekstilnega materiala.

	1. 1925.	1. 1934.
Uvoz vseh tekst. sirovin	8,5 milijon. kg	244 milijon. Din
prediva vseh vrst	10,3	521
gotovih izdelkov vseh vrst	29,5	2627
skupaj	48,3	3392

	1. 1925.	1. 1934.
Uvoz vseh tekst. sirovin	20,3 milijon. kg	284 milijon. Din
prediva vseh vrst	24,1	681
gotovih izdelkov vseh vrst	5,7	457
skupaj	50,1	1372

Od skupnega tekstilnega uvoza odpada v odstotkih na uvoz:

	1. 1925.	1. 1934.
sirovin	18%	40%
prediv	22%	48%
gotovih izdelkov	60%	12%

	1. 1925.	1. 1934.
sirovin	7%	21%
prediv	15%	46%
gotovih izdelkov	78%	33%

Po tej tabeli je prišlo še l. 1925. od vsega tekstilnega uvoza 60 odstotkov na gotove izdelke in le 40 odstotkov na sirovine in prediva. Ta odnos se je z razvojem tekstilne industrije v državi postopoma izpreminjal v naš prilog l. 1934. je bilo doseženo, da je od skupnega tekstilnega uvoza odpadlo na sirovine in prediva že 88 odstotkov, na gotove izdelke pa samo 12 odstotkov.

Razvoj tekstilne industrije je pomembne koristi za finančno in gospodarsko stanje v državi. V prvi vrsti je omeniti, da je bil dosežen zelo velik prihranek na izplačilu deviz za uvoženo tekstilno blago, kar je bilo posebne važnosti z ozirom na težko stanje, ki je vladalo na našem deviznem trgu. Naša trgovinska in plačilna bilanca sta bile na dalje znatno razbremenjeni in bilo je zelo mnogo doseženo za uravnoteženje obeh. Razlika med vrednostjo sirovin in polfabrikatov na eni ter gotovih izdelkov na drugi strani je ostala v državi v obliki mezd in plač delavcem in nameščencem, javnih davkov za državo in samoupravnih teles itd. Število v tekstilni industriji zaposlenih oseb je bilo znatno povečano ter se je po podatkih Središnjega urada za varovanje delavcev dvignilo od 31.418 oseb v juniju 1930 na 48.067 v novembru l. 1934.

Povečana delavnost v tekstilni industriji pa ima svoje ugodne posledice tudi na druge panoge domače delavnosti, ki ji dobavljajo potrebni material, ko premog, kemikalije, ambalažo itd.

S povečanim številom tekstilnih tvornic in delavnic je nastala močna medsebojna konkurenca, katere posledica je, da skušajo tvornice s čim bolj nizkimi cenami zagotoviti sebi čim več potrošnikov, da je na ta način razvoj domače tekstilne industrije v neposredno korist tudi potrošnikom.

Vendar pa moramo tudi pripomniti, da se je v nekaterih panogah tekstilne industrije pojavila tudi že nezdruživa hipertrofija z vsemi svojimi neugodnimi posledicami in da grozi ta hipertrofija tudi drugim panogam. Zato se tudi že iz krogov tekstilne industrije oglašajo želja, da se napravi konec brezglavemu ustanavljanju novih tekstilnih podjetij.

dan. Ogledali si bodo vse znamenitosti Maribora.

Dne 2. maja odpolujejo nazaj v Skopje. Podrobne priprave in vodstvo so prevzela, na intervencijo Zveze trgovskih združenj za Dravsko banovino, posamezna trgovska združenja, koder se bodo mudili.

Zelimo, da bi odnesli naši mili gostje kar najboljšo vlase iz Slovenije.

Znižanje poslovnega davka na moko

Finančni minister dr. Stojadinović je v sporazumu s kmelijskim in trgovskim ministrom izdal uredbi o izpremembi in dopolnitvi uredbi o skupnem davku na poslovni promet. Po tej uredbi se zniža skupni davek na poslovni promet za moko in druge žitne proizvode (zdrobi) od 6% prodajne cene na 4%, pri uvozu pa od 6,8% na 4,8%. Poslovni davek na koruzno moko ostane neizpremenjen in znaša še nadalje 2,4%. Znižanje stopi v veljavo dne 1. maja.

Neugoden razvoj českoslovaških državnih financ

Brutto dohodki češke drž. blagajne na davkih, taksah, carinah in monopolih so znašali v februarju 777 milijonov Kč, do čim so znašali lani 825 milijonov. Po odkažu prispevkov avtonomnim upravnim telesom je ostalo fisku netto 563 milijonov Kč, za 100 milijonov Kč manj kakor v februarju 1934. Tobačna režija je dala v prvih dveh mesecih državni blagajni presežek v višini 130 milijonov Kč, t. j. za približno 90 milijonov Kč manj kakor v letu 1934.

Slovenski premogovniki v februarju

Proizvodnja v slovenskih premogovnikih je znašala v februarju 104.387 ton premoga, to je za 221 ton več kakor februarja 1934 in za 10.000 več ko v februarju 1933.

V obeh prvih mesecih tega leta je doseglja proizvodnja premoga 226.976, t. j. za 11.128 ton manj ko v lanskem razdobju, toda za 17.488 ton več kakor v tej dobi 1933.

V februarju so prodali slovenski premogovniki 94.377 ton premoga, t. j. za 2.537 ton manj ko v februarju 1934, toda za 12.796 ton več ko v februarju 1933. Železnicam so oddali premogovniki v februarju 41.675 ton premoga, le 700 ton manj ko v februarju 1934. Povečala pa se je oddaja industriji, in sicer od 38.575 na 39.783. Najbolj se je povečala prodaja industriji v Dravski banovini, in sicer od 25.722 na 27.477. Zmanjšala pa sta se oddaja za hišno porabo in raznim strankam ter izvoz v tujino.

Število zaposlenega delavstva je padlo za 168 na 5.811. Delavstvu izplačane mezde so padle od 5.640.000 na 5.377.000.

Stanje naših aktivnih kliringov

V jugoslovansko-italijanskem kliringu se je jugoslovanski aktivni saldo zvišal od 16,7 na 23,1 milijonov Din. Čakalna doba se je podaljšala od 9 na 10 dni.

V kliringškem prometu s Švico se je dvignil jugoslovanski saldo od 10,3 na 11,25 milijonov Din. Zadnje plačilo je bilo datirano s 23. marcem in zabeleženo pod št. 9024. Čakalna doba se je podaljšala od 23 na 25 dni. V zvezi s primeroma visokim jugoslovanskim aktivnim saldonom opozarjajo švicarski krogi, da bi bilo dobro, če bi Jugoslavi več poštovali v Švico. To tudi zaradi tega, ker je število švicarskih turistov v Jugoslaviji vztrajno v dvigu. Po švicarskih cenitvah so pustili švicarski turisti samo lani v Jugoslaviji okoli 15 milijonov Din.

Novi bolgarski proračun

Bolgarski proračun za l. 1935 je bil sprejet dne 30. marca, tri mesece prepozno, ker se odslej proračunsko in kalendarsko leto skladata. Za leto 1934 je znašal proračun po raznih popravkih med letom 5,512 milij. lejev. Za l. 1935 bo znašal proračun po sedanjih cenitvah 5,695 milij. lejev, torej 183 milij. več. Kljub precej povečanim dohodkom — zbog vestnejšega pobiranja davkov in odprave zlorab — se je končal proračun preteklega leta z deficitom (za devet mesecev od aprila do decembra) 250 milij. lejev, medtem ko znaša finančni deficit v istem času 820 milij. lejev. Proračun za l. 1935 bo imel večje izdatke, kakor prejšnje leto, in sicer: 200 milij. v zvezi z zakonom za olajšanje delov, 165 milij. za blago, nabavljeno po kompenzacijskih pogodbah, 20 milij. za povečanje plač 24.000 učiteljev, 63 milij. več za vojsko in 17 milij. za letalstvo. Davki na živino so bili znižani za 25%.

Angleži ponujajo Bolgarski denar

Bolgarski prometni minister je izjavil, da je ponudila neka angleška finančna skupina bolgarski vladi kredit za zboljšanje cestnega omrežja v Bolgarski. Za l. 1935. bi dala v ta namen angleška družba okoli 300 milijonov levov, l. 1936. pa 600 milijonov levov. Za l. 1937. pa bi dovolila družba Bolgarski še kredit 4 milijonov funtov. Bolgarska bi plačala posojilo s svojim izvozom.

Zboljšanje v svetovnem gospodarstvu

Poročilo Društva narodov za mesec april ugotavlja v svojem pregledu mednarodne trgovine splošno zboljšanje, zlasti še v primeri z lanskim istim mesecem. Tonaža ladij v delu, ki se je že marca povečala za 18%, kaže v marcu nov dvig za 34%. Zlate rezerve so se brez ruskih povečale za 154 milijonov zlatih dolarjev.

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine 34. kos, z dne 27. aprila 1935, objavlja: Izpremembe v pravilniku za opravljanje višjega drž. izpita carinskih uradnikov — Posebne pogoje za klesarska dela — Odločbo o oprostitvi kopre od skupnega davka pri uvozu — Razpisa glede postopka za zaplenjenim blagom in glede zaobale ob javni prodaji — Objave o pobiranju občinskih davščin — Oklice sodišč, razglase raznih uradov in oblastev in razne objave.

Politične vesti

Tevfik Ruždž Aras je imel v Sofiji s predsednikom vlade Toševim, bivšim zunanjim ministrom Batolovom in kraljevim svetovalcem Grujevim daljši sestanek, med katerim jim je poročal o zunanji politični situaciji, nato pa kot predsednik Balkanske Zveze Bolgarsko oficijalno povabil, da vstopi v Balkansko Zvezo. Resnost mednarodnega položaja nujno zahteva od Bolgarske, da se odloči za la korak.

Bolgarska vlada je izdala uradni komunique, v katerem odločno demantira vse vesti o prijaznejšem stališču vlade do VMRO. Politika vlade se v tem pogledu ne bo niti najmanj izpremenila.

Bivši grški kralj Jurij je za obnovo monarhije na Grškem sklical v Parizu v torek posvetovanje rojalistov, ki so se ga udeležili tudi nekateri poslanci. Ugotovili so, da ni bil čas po l. 1924. nikdar tako ugoden za povratek kralja na prestol, kakor je sedanj. Kralj je izjavil, da bi vodil politiko Balkanske zveze. Po konferenci je odpotoval v London.

Na podonavsko konferenco v Rimu bodo po dogovoru med Italijo in Francijo povabljene države, ki so navedene v rimskem protokolu, to so: Italija, Francija, Avstrija, Jugoslavija, Nemčija, Českoslovaška, Madjarska, Poljska in Rumunija.

Naloga konference bo predvsem izjava udeleženi državi za integralno neodvisnost avstrijske zvezne republike in pa odločitev glede ponovne oborožitve Avstrije, Madjarske in Bolgarske.

Nemška vlada je poslala Mussoliniju noto, v kateri vprašuje, zakaj nista bili na konferenco povabljeni Švica in Anglija, ali bo za konferenco veljal streški sporazum veseli, ali imajo države po načelu nevmешavanja pravico svobodne akcije, ki bi jo ostale države šele naknadno odobrile, in kakšna je po vsem tem moč Društva narodov.

Madjari so razočarani nad dosedanjim politiko prijateljstva z Italijo, ker ni izvedla revizionističnih obljub, marveč se nasprotuje v zadnjem času celo odrekla revizionizmu. Zato namerava Gömbös prekiniti to prijateljstvo in nasloniti svojo zunanjo politiko na Nemčijo.

Nemčija ima do sedaj po angleških vestih dvakrat toliko letal kakor Anglija, nemška zrakoplovna industrija pa more proizvesti trikrat toliko letal kakor angleška.

Zamena častnikov med Anglijo in Nemčijo je sklenjena po starem običaju med tema državama, ki se s tem oživlja. Dvajset britanskih častnikov sprejmejo kot goste razni nemški polki za dobo treh do šestih mesecev. Enako sprejme Anglija nekaj nemških oficirjev.

Nemška letala nad francosko utrjeno enoto pri Metz so opazili te dni, kakor poročajo iz Pariza, kjer je vzbudil ta dogodek veliko razburjenje.

Na velikem shodu »Nemškega verskega gibanja« v Berlinu so govorili tudi profesor Hauer, grof Rewentlow in general Ludendorff. Shod se je izjavil za oprostitev od orientalskega duha, ki je primešan krščanstvu, ter za obnovo arijske religije in nordijskega duha.

Nemčija mrzlično oborožuje Porenje, tako je ugotovil ameriški častnik King, ki se posebno zanima za vojne priprave hitlerizma. Nemčija je zgradila kljub nasprotnim določbam mirovne pogodbe že vrsto najmodernejših trdnjav.

Avstrija uvede obvezne orožne vaje za visokošolce. S tem v zvezi se bo dodal že v srednjih šolah pouk o državi in zgodovini in bodo ta predavanja tudi na univerzah za vse obvezna. Orožne vaje bodo trajale letno po nekaj tednov.

Prijateljstvo med Nemčijo in Poljsko se je zelo ohladilo, odkar je glasoval poljski zunanji minister Beck za ženevsko resolucijo proti Nemčiji. Nemci ne zaupajo več Poljski ter računajo s tem, da se Poljska znova približa Franciji in Italiji.

Predsednik razorožitvene konference Henderson je izjavil v nekem svojem govoru: Čeprav je nevarnost vojne zdaj zelo resna, vendar ta vojna ni neizbežna.

Sporazum med Francijo in Rusijo bo vendarle v najkrajšem času podpisan, kakor trde v informiranih političnih krogih.

Predvojni dolgovi Rusije Franciji znašajo 20 milijard frankov. Francija bi se zadovoljila, da plača Rusija le eno šestino dolga, in sicer v anuitetah skozi 10 let.

Dijaki skopljanske trgovske omladine v Sloveniji

Včeraj, dne 26. aprila so se pripeljali v Ljubljano z večernim brzovlakom iz Skopja dijaki skopljanske trgovske omladine s svojimi vodniki. Ogledali si bodo lepoto naših krajev z vsemi njihovimi znamenitostmi, zlasti pa industrijska podjetja Slovenije. Zveza trgovskih združenj za Dravsko banovino v Ljubljani je obenem z Zbornico za TOI sestavila načrt polovanja in izvedla vse priprave za čim ugodnejše bivanje naših južnih bratov pri nas. Prosimo pa še posebej vse naše gospodaje, da jim gredo v vsem čimboli na roko.

V soboto, dne 27. aprila ostanejo dijaki ves dan v Ljubljani. Ogledali si bodo med drugim Zbornico za TOI, Trgovski dom, muzej in nebotičnik. Sli bodo tudi na Grad. Za ogled tvornic smo naprosili ravnateljstvo pivovarne Union in papirnice na Vevčah, ki pa ta dan žal ne obratujejo. Skopljanski dijaki bodo prenočili v areni Narodnega doma; jedli pa v Delavski zbornici.

V nedeljo zjutraj, dne 28. aprila, se odpeljejo v Kranj, kjer ostanejo ves dan. Ogledali si bodo vse lepote in znamenitosti Kranja.

V ponedeljek se odpeljejo zjutraj naprej na Lesce in Bled. Od tam pa na Jesenice in Javornik, kjer si ogledajo obrate Kranjske industrijske družbe. Zvečer se vrnejo v Ljubljano, kjer prenočijo.

V torek, dne 30. maja se odpeljejo s prvim vlakom v Celje. Poleg drugega si bodo ogledali Westnovo tvornico in napravili nekaj izletov. Ob 16. uri se odpeljejo v Maribor, kjer ostanejo še ves naslednji dan.

Denarstvo

Stanje Narodne banke

je bilo po izkazu dne 22. aprila (vse v milijonih Din) naslednje: Aktiva — podloga se je dvignila za 3.57 na 1.337.476, devize zunaj podloge za 7.33 na 179.23, kovani denar za 31.4 na 289.5, posojila pa so padla za 3.2 na 1.802.59. Vrednostni papirji so ostali brez izpremembe na 16.87, začasni predjemni na 600, povečali pa so se neznatno prejšnji predjemni državi za 0.27, vrednosti rezervnega fonda so neznatno padle; ostali fondsi so ostali neizpremenjeni. Nepremičnine so se znižale za 0.026, razna aktiva pa za 16.57 na 362.4.

Na strani pasiv je ostal kapital neizpremenjen, enako ostali fondsi, izpremenil se je neznatno rezervni fond. Obtok bankovcev se je zmanjšal za 37.27 na 4.369.4, povečale so se pa obveze na pokaz za 49 na 1.277, obveze z rokom za 10.4 na 302 in razna pasiva za 33.69 na 289.4.

Obtok in obveze so znašale 5.646.8, celotno kritje 30.43%, zlato kritje 27.59%. Obrestna mera je ostala 5%, odnosno 6%.

Obtok bankovcev v sovjetski Rusiji

Ruska državna banka je objavila izkaz o svojem stanju z dne 1. aprila 1935. Po izkazu je znašal (vse številke v milijonih rubljev): obtok bankovcev 3978, zla podloga 900.5, od katerega zneska odpade na zlato in plemenite kovine 658.4, drugo pa na tuje valute in devize. Pred enim letom je znašal oblok bankovcev 3328, zla podloga pa 852. Poleg tega je v obloku tudi za 3501 milijon bankovcev, ki so izdani brez podloge. Je to večinoma drobšč. Srebrnega in nikljastega denarja je bilo v prometu za 344 milijonov rubljev, drugega drobiža pa za 55.9 milijonov rubljev.

*

Ugodnosti za uvoznike. Narodna banka je razširila olajšave za nabavo deviz po ugodnejšem tečaju, ki so veljale doslej le za Nemce in za nakup do 3000 mark, zdaj na vse uvoznike neglede na višino zneska.

Uradne ure pri Poštni hranilnici v Beogradu in njenih filijalkah v Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu in Skoplju bodo s 1. majem vsak delavnik od 7.30 do 13.

Dunav zavarovalna delniška družba v Zagrebu izkazuje v svoji bilanci te postavke (vse v milijonih Din): glavnica 2.5, dobiček 0.04, dolžniki 2.1, nepremičnine 20.5, hipoteke 2.6.

Za novega guvernerja bolgarske Narodne banke je bil imenovan dosednji viceguverner Dobri Božilov.

Nova devizna odredba Rumunije je odobrena z zakonom, ki ga je sprejel rumunski parlament. Zneski lejev, ki leže v rumunskih bankah na računih inozemcev in ki so se natekli od izvoza, se ne morejo več uporabiti za finansiranje izvoza, marveč le še za investicije v Rumuniji.

Trajni dotok zlata v Belgijo, ki je devalvirala svojo valuto, se še nadaljuje in je znašal med 10. in 17. aprilom 203 milijone frankov, tako da se je zlati sklad Narodne banke povečal na 14.357.4 milijonov belg. frankov. Kritje se je povečalo na 65.60%.

Stanje Nizozemske banke. Nizozemski banki ni bilo treba dvigniti diskontne mere. 3 in 1/2% na mera je bila dovoljna, da je ustavila odtok zlata v Francijo. Banka izgublja zdaj zlato samo v USA. Vendar bo banka gotovo dvignila svojo diskontno mero, ako bi se špekulativni napadi na nizozemsko valuto ponovili. Poudarja se, da je likvidnost nizozemskih bank ugoden činitelj.

Ustanovitev efektivne borze v Palestini se pripravlja. V ta namen so se že začela pogajanja v Tel-Avivu med zastopniki domačih in tujih denarnih zavodov.

Občni zbori

Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode v Ljubljani bodo imele XVI. občni zbor v četrtek, dne 16. maja ob pol desetih v veliki posvetovalnici Ljubljanske kreditne banke, Tyrševa cesta 1 — pred tem pa ob devetih še izredni občni zbor za dopolnitev nadzorstva.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani ima občni zbor dne 28. maja ob pol štirih, Miklošičeva cesta 10.

Dolajdelavska hranilnica d.d. ima svoj 62. občni zbor dne 8. maja ob 14. uri v svoji posvetovalnici v Lendavi.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posredna poročila trgovskega lista

Devizno tržišče

Tendence stalna; promet Din 4.887.116.67

Nasproti prejšnjemu tednu, ki je zaključil s skupnim deviznim prometom Din 2 milijona 50.000, znaša porast prometa v tem tednu nad 2.837 tisoč dinarjev. Zanimivo je pripomniti, da je bil grs deviznih zaključkov perfektuiran na torkovem borznem sestanku, torej neposredno po velikonočnih praznikih, ker je bilo samo na ta dan prodano ali kupljeno deviz za nad tri in pol milijona dinarjev.

Na posameznih borznih sestankih tekočega tedna je bil dosežen ta-le dnevni devizni promet:

23. aprila	Din	3.528.052.04	Pariz—Curih
24. aprila	Din	395.181.67	Trst
25. aprila	Din	299.153.60	Dunaj
26. aprila	Din	664.729.36	London—Dunaj

Narodna banka je intervenirala 25. t. m. v Amsterdamu (za Din 25.000—), dne 23. in 26. t. m. v Curihu (za Din 50.000—), v sredo, dne 24. t. m. pa v Parizu (za 25 tisoč dinarjev).

V primeri z minulim borznim tednom se je povečal promet v devizi Curih za nad 730 tisoč dinarjev, v Londonu za več ko 430.000, v Trstu za preko 432.000, dalje v Newyorku za 141.000, dočim znaša porast prometa v devizi Pariz celih 1.488.000 Din. Nasprotno pa izkazuje deviza Dunaj padec prometa za 114 tisoč dinarjev, deviza Madrid za 326.000 in Amsterdam za ca. 60 tisoč dinarjev.

Devize: Amsterdam tekoči teden (vse v tisočih dinarjev) 102 (minuli teden 160), Berlin 31 (—), Din-deviza 230 avstr. priv. kliring (232), Dunaj 600 priv. kliring (714), Curih 786 (50), London 763 priv. kliring (332), Madrid 181 priv. kliring (507), Newyork 153 (12), Praga 2 (—), Pariz 1.528 (401), Solun — boni (1), Trst 434 (2), Stockholm 77 (—).

V privatnem kliringu so beležili ves tekoči borzni teden le avstrijski šilingi, in sicer neizpremenjeno na bazi Din 8.75 do Din 8.85.

Temeljem spodnje devizne tečajnice je, od torka (23. t. m.) na petek 26. t. m. popustil Amsterdam za 0.72 poena, London za 1.22 poena, Newyork za 5.34 poena in Trst za 1.43 poena. Vse ostale devize so včeraj notirale ob torkovih tečajih. Curih je bil trgovan na dosednji bazi 1421.01 do 1428.08 dinarjev.

Notie ostalih deviz ni bilo.

	23. aprila 1935	26. aprila 1935
S primo Narodne banke		
Povpr. Ponudba	Povpr. Ponudba	
Din	Din	Din
Amsterdam	2965.02	2979.61
Berlin	1756.08	1769.95
Bruselj	742.85	747.92
Curih	1421.01	1428.08
London	212.65	214.71
Newyork	4358.98	4395.30
Pariz	289.60	291.03
Praga	183.35	184.46
Trst	363.14	366.22

Efektivno tržišče

Tendence neizpremenjeno stalna

V tem tednu so beležili državni efekti le z malenkostnimi tečajnimi oscilacijami. Zaključkov — tudi neborznih — ni bilo. Notice državnih vrednostnih papirjev so bile na včerajšnjem borznem sestanku te: 7% investicijsko posojilo Din 77 (povpraševanje), Din 78 — ponudba, 8% Blairovo posojilo Din 78 —, 7% Blairovo posojilo Din 67 —, 68 —, Seligmanove obveznice Din 71 —, 72 —, Agrarne obveznice Din 46 —, 47 —, Begluške obveznice Din 65 —, 66 —, Vojna škoda Din 370 —, 372 —. Od torka (23. t. m.) na včeraj (26. t. m.) je popustil denarni in blagovni tečaj 7% Blaira za pol točke in Begluških obveznic za 1 točko, medtem ko je nazadoval tečaj Vojne škode za 2 točki v povpraševanju, za 3 točke pa v ponudbi. — Edinole agrarne obveznice so v tekočem borznem tednu okrepile svoj denarni in blagovni tečaj za en poen.

Žitno tržišče

Tendence še nadalje stalna

Cene so ostale povsem brez izprememb tako pri koruzi, pšenici in ovsu, kakor tudi pri mleviskih izdelkih.

Zaključena sta bila v tem tednu 2 vagona — pšenice in 3 vagoni koruze.

Včeraj so bile dosežene naslednje notice:

Žito:

(Cena za 100 kg franko vagon nakladalna postaja.)

Koruzna:	Din	Din
prekomerno suha, s kvalitno garancijo, franko vagon banatska postaja, plačljivo proti duplikatu	71—	73—
prekomerno suha, s kvalitno garancijo, franko vagon banatska postaja, plačljivo proti duplikatu	69—	71—
bela, prekomerno suha, s mletov sposobna, s kvalitno garancijo, franko vagon banatska postaja, plačljivo proti duplikatu	87—	89—
Oves:		
zdrav, suh, rešetan, franko vagon banatska postaja, plačljivo proti duplikatu	98—	100—
Pšenica:		
zdrava, suha, rešetana, 78 kg, 2%, fr. vagon banatska postaja, plačljivo proti duplikatu	126—	128—
zdrava, suha, rešetana, 78 kg, 2%, franko vagon banatska postaja, plačljivo proti duplikatu	124—	126—

Mleviski izdelki:

Moka:		
pšenična Og, banatska postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	200—	220—
pšenična Og, banatska postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	200—	220—
pšenična 2, banatska postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	180—	200—
pšenična 5, banatska postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	160—	180—
Otrobi:		
pšenični, debeli, v egal. 50 kg vrečah, bruto za neto, eskl. prom. davek, franko vagon banatska postaja	95—	100—

Lesno tržišče

Tendence še vedno mlačna

Veliko je bilo v zadnjem času govora o izvozu lesa iz Slovenije. Navajale so se precejšnje količine blaga, kakršnih Slovenija sploh ni imela na zalogi, zlasti ne v III. in IV. kakovosti, ki je bila že koncem leta skoraj vsa razprodana. Te govorice pa izvirajo odtod, ker naš lesni trg ni organiziran. Vprašanj je bilo — na primer — vsega skupaj za ca. 30.000 kub. metrov, ker pa se je za to količino interesiralo par inozemskih ttrdk, se je povpraševanje povečalo v fantastične količine. Statistika pa kaže nasprotno, da se je izvoz v letošnjem marcu in aprilu le za malenkost povečal napram lani. Ne sme se torej računati po več ali manj informativnih vprašanjih, ampak le po faktičnem izvozu. Zaradi pomanjkljivosti in neresničnih podatkov se namreč lahko zgodi, da se produkcija lesa prehitro poveča. Baš ta povečana produkcija pa bi gotovo neugodno vplivala na cene, ker bi blago zastajalo.

Brez fiksnih terminskih zaključkov v teh časih ne gre svetovati, da se pripravljajo blago kar tja v en dan na zalogo, posebno zdaj ne, ko pogodba z našo največjo odjemalko — Italijo — še ni sklenjena.

Mednarodni transporti

Prevzem transportov v inozemstvo in iz inozemstva — Reekspedicije na vseh postajah — Zastopstva v vseh tu- in inozemskih trgovskih in industrijskih centrih — Informacije brezplačno

Poskusi kmečke zaštite v Egiptu

Ze nekaj časa se bavi egiptska vlada z vprašanjem kmetijskih dolgov in posebno s položajem važnejših hipotekarnih zavodov. Večinoma so ti zavodi v tujih rokah ali delajo s tujim kapitalom. Domača je edinole Crédit Hypothécaire Agricole d'Egypte, ki jo je ustanovil Ismail Sidky Paša, ko je bil ministarski predsednik, s pomočjo glavnih finančnih zavodov, ki imajo skupno z vlado svoje delnice v tem zavodu. Finančno ministrstvo sedaj proučuje vprašanje kmetijskih dolgov in se skuša pogoditi s hipotekarnimi zavodi za olajšave za egiptovske dolžnike. Crédit Hypothécaire Agricole d'Egypte bo prevzela posojila, dana po Mortgage Company of Egypt. Tako bo vlada laže kontrolirala vprašanje posojil kmetiskemu sloju in nemara dosegla boljše pogoje za kmetovalce. Vlada skuša dobiti kontrolo tudi nad drugimi hipotekarnimi zavodi.

Zunanja trgovina

Opozorilo izvoznikom v Nemčijo

Zbornice za TOI opozarjajo izvoznike, da je nemškim uvoznikom blaga strogo prepovedano nakupovati, naročati in uvažati blago iz inozemstva, dokler ne dobijo dovoljenja za devize od Oddelka za kontrolo uvoza tujega blaga v Nemčijo.

Da se naši izvozniki izognejo morebitnim izgubam in škodam zaradi teh novih predpisov v Nemčiji, se priporoča vsem, naj pred odposiljanjem blaga v Nemčijo zahtevajo od nemških uvoznikov, da predložijo devizno dovolilo. Ta dovolilo se lahko pošilja za ogled in preizkušnjo delegatu Zavoda za unapredjivanje spoljne trgovine g. Milanu Kečiću v Berlin, Regentenstrasse 17. Priložiti je eno nemško marko za odgovor.

Zvišanje cen v Italiji in uvoz

Zaradi nove italijanske gospodarske politike in kontingentiranja uvoza so se v Italiji cene občutno dvignile in se opaža pomanjkanje blaga. Uvozniki izkoriščajo to stanje in izjavljajo, da ne dobe blaga v potrebnih množinah. Proti temu je uvedla vlada nagle ukrepe za ustavitev druginje in kaznovala že nekaj uvoznikov z visokimi globami.

Bolgarska trgovina

V zadnjem času se pogajajo v Londonu zastopniki Bolgarske z angleškimi delničarji predvojnih in povojnih dolgov; Bolgari upajo doseči sporazum, ki bo olajšal neznosno finančno situacijo Bolgarije. Zaradi velikega padca bolgarskega izvoza Bolgarija skoraj ne more plačati večjih zneskov v tujih valutah. Izvoz je padel od 6.397 milij. lejev l. 1929 na 2.534 milij. lejev l. 1934; uvoz od 8.324 milij. lejev na 2.229 milij. V istem času so padle detajlne cene poljedelskih proizvodov za 63%, domačih industrijskih izdelkov pa samo za 27%, kar je spravilo bolgarskega kmeta v obupen položaj. Industrija vzdržuje svoje cene s pomočjo uvoznih prepovedi, kmet pa ne more kupovati.

Čikaška žitna borza zaprta

Ena največjih senzazskih žitnih ttrdk Amerike, Rosenbaum Grain Comp. v Chicagu, je pred nekaj dnevi zaprosila zvezno sodišče, naj ji dovoli začasno ustavitev plačil in obsežno reorganizacijo, ker je zaradi lanske suše utrpela tolikšno škodo, da trenutno ne more plačati svojih obveznosti. Dovoljenja ni dobila in bo morala najbrže v konkurz. Zato je čikaški trgovski urad, ki kontrolira žitno borzo, v sredo to borzo zaprl. Prav tako je bila ta dan zaprta žitna borza v Kansas City. Doslej so ugotovili, da znašajo pasiva omenjene ttrdke tri milijone 970 tisoč dolarjev, aktiva pa približno šest milijonov. Zvezno sodišče je za zdaj odredilo prisilno upravo. Trgovski urad poskuša spodbiti to odločbo sodišča. Med tem je borza že pričela poslovali.

*

V sušaskem pristanišču je zadnjem času zelo velik promet. Zlasti živahen je promet z lesom, ki se z znatnih množinah izvažajo.

Za uvoz svinj na Českoslovaško je odobril českoslovaški sindikat kvoto za mesec maj na 12.000 špeharjev in 130 vagonov masti. Uvoz masla se dovoli po potrebi tržišča, uvoz jajec pa se ne dovoljuje.

Uvoz českoslovaškega piva v Jugoslavijo je dosegel v prvem letošnjem četrtletju 102 hektolitra, 21 hl manj ko v istem času lani.

Nafta v Nemčiji. V zvezi s splošnim stremljenjem po avtarkiji so velike raziskave v vsej Nemčiji za nafto. Strokovnjaki trde, da bi mogla Nemčija, ako bi črpala vse svoje zaloge, kriti eno četrtino svoje potrebe doma.

Pomladna selev v SSSR. Do 10. aprila je bilo posejanih v vsej Rusiji 14.405.000 ha ali 16% pomladne setve. To je za en milijon ha več kakor lani v istem času. Samo v Ukrajini je bilo posejanih do 10. aprila 6.043.000 ha.

Standard Oil Co of California je dosegla v l. 1934 18,32 milij. dolarjev čistega dobička, l. 1933. pa le 7,56 milijona.

Že v 24 urah

harva, plesira in komično snati obleke, klobuke itd. Škrobl in svetloolika srajce, ovratnike in manšete. Poče, sniti, monga in lika domače perile

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4—6. Selenburgova ul. 8.

Telefon št. 22-72.

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Seznam spodaj navedenih povpraševanj po našem blagu je sestavljen od Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine (Zavod za unapredjivanje spoljne trgovine, Beograd, Ratnički dom) na podlagi vprašanj, ki jih je prejel iz tujine.

Na ta način je zbral Zavod velik naslovni material. Kdor se zanima za eno od ponudb ali povpraševanj, navedenih v seznamu, naj piše zavodu in pri tem navede: številko, pod katero je povpraševanje navedeno, točno označbo vrste blaga, način ambalaže z ozirom na tržne uzance, razpoložljivo količino blaga, ceno, kalkulirano po možnosti cil pristanišče države, kamor naj gre blago ali pa franko naša meja, plačilne pogoje in rok dobave. Istočasno naj se pošljejo tudi vzorci blaga.

Zavod pripominja, da za boniteto tujih trdk ne jamči.

tenu, ki se brezplačno razpošilja tujim interesentom.

Ce zahteva naša tvrdka nove možnosti za plačevanje svojih prispevkov v tujini, se objavi njena ponudba v posebnem bil-

Les in lesni izdelki:

399 — Newyork — doge za sode;
400 — Valencia — gradbeni in drug les;
401 — Las Palmas — les za izdelavo zabojev za pakiranje paradižnikov;
402 — Bombay — leseni čolnici za fabrične in ročne statve;
403 — Casablanca — hrastovi in kostanjevi ročaji za lopate, drenovi ročaji za motike itd;

404 — Damas — leseni sodi za pakiranje na pol konzerviranega sadja in povrtnine, velikosti od 56 do 160 litrov.

Deželni pridelki in zdravilne rastline:
405 — Gradec — ponuja se zastopnik za koruzo;

406 — Luksemburg — ponuja se zastopnik za zdravilne rastline;

407 — Golling (Salzburg) — ječmen za živino;

408 — Dunaj — baška in pomoravska konoplja;

409 — Buenos Aires — ponuja se zastopnik za suhe gobe, češenj in kumare v kisu;

Črna kronika

Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo to okrožnico o otvorjenih in končanih konkurzi in prisilnih poravnah izven konkurza za čas od 11. do 20. aprila 1935.

OTVORJENI KONKURZI:

Savska banovina: Kapela d. d., industrija lesa, Zagreb; Lederer V., »Pitagora«, Karlovac.

Donavska banovina: Mihajlović Gojislav, knjigarna, Vel. Gradišče.

Vardarska banovina: Šaško Sterije, Skoplje.

RAZGLAŠENE PRISILNE PORAVNAVE:

Savska banovina: Klein-Delić Danica, »Armida film«, Zagreb.

Primorska banovina: Petrić Iva pok. Jerdima, zlatar, Split.

Beograd, Zemun, Pančevo: Zarić M. Dragomir, trg. z železnino, Beograd.

KONČANA KONKURZNA POSTOPANJA:

Savska banovina: Habl Avgust, Slatina; Subotičanec Zvonimir, trg. Podravski Klostar.

Drinska banovina: »Krivajac«, šumska ind. a. d., prej Ajšler i Ortlib, Zavidoviči; Nikšić Vladimir, Miličević; Stein Oskar, knjigarna in papirnica, Vinkovci; Suzin A., trg., Sarajevo.

Donavska banovina: Halas Menherta, trg., Senta.

Moravska banovina: Stanojević Milorad, Soko Banja; Stojiljković Djordje, krojač, Niš.

Vardarska banovina: Djundjević Dimitrij, Dimko, trg., Veles.

POTRJEJENE PRISILNE PORAVNAVE:

Savska banovina: Križevci svob. in kr. mesto.

Primorska banovina: Čatipović Stipan, trg., Sinj.

Vardarska banovina: Šaško G. Strije, Skoplje.

* Podatke za Dravsko banovino smo izpustili, ker jih objavljamo sproti. Vsi drugi podrobni podatki v tajništvu društva. — Ured.

410 — Le Caire — bučno seme, redkvice in druge povrtnine ter trave.

Sadje:

411 — London — jabolka;

412 — Anvers — suho sadje.

Proizvodi živinoreje in perutninarstva:

413 — Alžir — ponuja se zastopnik za prodajo sirovega masla in ovčjih črev;

414 — Valencia — sveža jajca.

Rudarstvo:

415 — Anvers — manganova, kromova in bakrena ruda, pirit in magnezit;

416 — Long Island City — kalcijev magnezit;

417 — Newyork — sljuda;

418 — Temisoara — ponuja se zastopnik za sirov baker in ploščah in šibicah, za odpadke od bakra, cinka in za cink;

419 — Warszawa — baksit (večja količina).

Industrijski proizvodi:

420 — Dunaj — orehovo olje;

421 — Sao Paolo — kmetijski stroji;

422 — Casablanca — cement.

Razno:

423 — Dunaj — tkane copate;

424 — Bombay — bluže z narodnimi vezeninami, tkane copate, podšite z usnjem.

Doma in po svetu

Imenovani so novi člani uprave za zaščito industrijske lastnine. Med drugimi je imenovan inž. Mario Osana, profesor na ljubljanski univerzi.

Na ozemlju Savske banovine so med 2. in 6. majem odpovedani vsi sejmi.

Obisk na Jadranu se je pričel z nenadnim močnim dotokom tujcev iz vseh evropskih držav.

Društvo kmetijskih strokovnjakov za Dravsko banovino bo vstopilo v Udruženje poljoprivrednih stročnjaka s sedežem v Beogradu.

Založnik Gea Kon je obljubil poslati Biblioteki beogradske občine knjige vseh svojih znanstvenih, strokovnih, slovstvenih in drugih izdaj.

V marcu 11.350 potnikov, 3094 vstopov in 3356 odhodov, so našli v prometu naše obmejne postaje Rakak. Število je nekaj višje ko v prejšnjih letih.

Četrli panevropski kongres bo v dneh od 16. do 20. maja na Dunaju. Kongresu bo predsedoval grof Coudenhove-Kalergi.

Proračun Poljske do 31. marca za leto 1934/35. izkazuje 2.114'5 milijona zlatih dohodkov, po odbitku narodnega posojila 175 milijonov pa 1.939'5 milijonov. Skupni izdatki so 2.175'7 milijona in deficit ostane 236'1 milijona proti 337'3 milijona v prejšnjem letu.

Tvornica orožja v Brnu, ki je bila lani brez dividende, izplača letos 10 odstotno dividendo. Poleg tega je tvornica odpisala še 29 milijonov Kč. Oboroževanje torej ne se lepe obresti.

Kruppovi zavodi se pogajajo z japonsko vlado o skupnem delovanju v Mandžuriji. Napredovanje komunističnih čet na Kitajskem se nadaljuje v smeri proti Junan Fu. Zaradi tega so ameriška in angleška konzularna oblastva že pozvala svoje državljanke na odhod iz mesta in jim zagotovila za prevoz nekaj oklopnih vlakov. Rdeča vojska ima le še nekaj sto milj do Junan Fu in ogroža deloma že mejo francoske Indo Kine.

Francoska vedno bolj utrjuje svojo vzhodno mejo. V Verdun je šel polk težkih tankov, ki je bil sedaj garniziran v Pirenejih.

Za veleizdajalko je proglašena filmska igralka Marlene Dietrich, ker se ni hotela vrniti v Nemčijo na poziv nemškega propagandnega ministra, da igra v narodno-socialističnih filmih.

Predor skozi Mont Blanc med Italijo in Francijo bo dolg 12 km in bo veljala gradnja 250 milijonov frankov.

Škoda zaradi velikih peščenih viharjev v Ameriki cenijo samo pri pšenici nad 30 milijonov dolarjev. Vsa trgovina počiva, ker je promet zelo otežkočen. Zlasti so trpele države Kansas, Colorado, Wyoming, zapadna Oklahoma, Teksas, Nova Mehika, pa tudi Ohio in Tennessee.

Narodni socialisti so pridobili pri pokrajinskih volitvah v Holandski nekaj novih mandatov na račun starih strank.

Po dosedanjih vesteh je bilo pri nedeljskem potresu na otoku Formozi ubitih 3165 ljudi, 10.000 ljudi pa ranjenih. Skoraj 13.000 hiš je bilo porušeni.

Tudi iz iranske province Mazantera prihajajo vesti o silnem potresu, pri katerem je bilo okoli 600 ljudi ubitih, nad 1000 pa ranjenih.

Zakon o modi pripravlja kitajska vlada. Zakon bo imel dva dela in se bo prvi nanašal na žensko, drugi pa na moško modo. Zakon bo vseboval tudi predpise za kadilce in glede obleke tujcev za čas njihovega bivanja na Kitajskem.

Bilance

Drava, d. d., tvornica vžigalic v Osjeku je dosegla lani 2,8 milijona Din čistega dobička. Glavnica tvornice znaša nekaj nad 11.250.000 Din.

Novosadska električna d. d. je pri 22 milijonih Din osnovne glavnice dosegla lani 1,6 milijona Din čistega dobička. Rezerve družbe, katere delnice so večinoma v tujih rokah, so narasle na 39,2 milijona dinarjev. V Novem Sadu je, kakor znano, električni tok najdražji.

Tržna poročila

Trg za lipovo cvetje

Kakor kaže sedanji zastoj na zunanjem trgu zdravih rastlin, bo prodaja letošnjega lipovega cvetja zelo otežkočena. Znatne so tudi še zaloge lanskega blaga pri nas in v inozemstvu, ki se zaradi slabe kakovosti lanskega pridelka slabo prodajajo. Ta napaka blaga je nastala lani zaradi nestrokovnega nabiranja in sušenja. Zato se letos opozarjajo vsi zbiralci, naj pripravljajo za izvoz le najboljše, zeleno blago brez orumenelih listov. Barva se ohrani le pri sušenju v hladu in ne na solncu. Vsi naši zbiralci in trgovci morajo skrbeti, da se ne pokvari sloves našega blaga na svetovnem trgu.

Mariborski trg

Na sejnem dne 23. aprila je bilo pri-
gnanih 6 konj, 6 bikov, 46 volov, 177 krav
in 5 telet, skupaj 240 glav živine.

Cene so bile te: debeli voli 1 kg žive
teže od Din 2'75 do 3'50, poldebili voli
2'— do 2'25, plemenski voli 2'50 do 3'50,
biki za klanje 2'25 do 3'50, klavne krave
debele 2'50 do 3'50, plemenske krave 2'—
do 2'25, krave za klobasarje 1'25 do 1'50,
molzne krave 2'25 do 2'50, breje krave 2'25
do 2'50, mlada živina 2'50 do 3'—, teleta
3'— do 4'—. Prodanih je bil 98 glav živine.

Mesne cene: Volovsko meso I. vrste 1 kg

Din 8—10, II. vrste 6—8, meso od bikov,
krav, telic 4—6, telečje meso I. vrste 10
do 12, II. vrste 5—7, svinjsko meso sveže
8—12.

Dunajski svinjski trg

Na dunajski trg dne 24. t. m. je bilo postavljenih 10.306 prašičev, od teh jugoslovanskih 1262. Cene so bile te: angleški križani od 1'22 do 1'29, kmečki od 1'17 do 1'23, stari špeharji od 1'08 do 1'14 in pršutarji od 1'25 do 1'45 šilinga za kg žive teže po kakovosti. Ob živahnem povpraševanju so se podražili prama špeharji za 6 grošev, vse druge vrste pa po 6—7 grošev za kg. Zaradi slabe ponudbe se je dvignila cena pršutarjev celo za 10 grošev pri kg.

Radio - Ljubljana

Nedelja, dne 28. aprila. 7.30: Kmetijski vrtič (Vardjan Franc) — 8.00: V nedeljo jutraj vstala bom. Fantje na vasi, radijski orkester in plošče — 9.00: Versko predavanje (p. Regalat Čebulj) — 9.15: Prenos iz trnovske cerkve — 10.00: Rezervirano za prenos — 11.50: Obvestila — 12.00: Plošče po željah — 15.00: Radijski orkester po željah, vmes reportaža: Na cilju pri otvoritveni kolesarski dirki ZSK v Ljubljani — 16.00: Zbogom april! (veselo popoldne: orkester, jazz, petje, šale, plošče) — 19.30: Nacionalna ura — 20.00: Čas, poročila, spored, obvestila — 20.30: Osojski spokornik. (Zvočna igra po koroški narodni legendi, napisal Jakob Špicar, izvaja radijski dramski studio, režira Ferdo Delak) — 21.30: Čas, poročila — 22.00: Radijski jazz.

Ponedeljek, dne 29. aprila: 12.00: Zvoki iz Amerike (plošče) — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.20: Radijski orkester — 18.00: Živalski karneval (plošče) — 18.20: Zdravniška ura (dr. Bogomir Magajna) — 18.40: Čas, obvestila, spored — 19.00: Vokalni koncert gđ. Vande Zihelr — 19.30: Nacionalna ura — 20.00: Stolz: Melodije iz »Izgubljenega valčka« (Radijski orkester in solisti) — 21.30: Čas, poročila, spored — 22.00: Odlomki iz zvočnih filmov (plošče).

Torek, dne 30. aprila: 12.00: Po Saveci, po Dravci, po beli Donavi (plošče) — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.20: Kmečki trio (Nachförg, Stanko, Gregor) — 18.00: Marija k Tebi... (otroci se poklanjajo Mariji) — 18.40: Čas, poročila, spored, obvestila — 19.00: Radijski jazz — 19.30: Nacionalna ura — 20.00: Volilno in politično poročilo — 20.15: Nekaj za mesto nekaj za vas, nekaj za res in nekaj za špas (Veseli aprilski večer: orkester, šale, plošče, Radijski jazz, harmonika etc.), vmes: čas, poročila, spored — 22.30: Angleške plošče.

KLIČEJE
vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izvaja
najsolidnejše
KUŠARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 13

TISKOVINE
vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!
TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA GREGORČIČEVA 23
Tel. 25-52 Telegram: Tiskarna Merkur

'KUVERTA'
D. Z. O. Z.
LJUBLJANA
Tyrševa cesta št. 67
TVORNICI KUVERT IN
KONFEKCIJA PAPIRJA

Veletrgovina
A. ŠARABON
v Ljubljani
pripravi
špecerijske blago
več vrst žganja, moka
ter deželne pridelke
— kakor tudi razne
vrstne
rudninsko vodo
Lastna pražarna za kavo in
mlini za dišave z električnim
obratom
Telefon št. 26-66 Cestni na razpolago!